

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Ing. Mgr. Martinem Jakubem Brusem ve věci

žalobce: L. D., narozen „X“,
bytem „X“,
zastoupen Mgr. Markétou Tillerovou, advokátkou,
sídlem V Zátíší 547, 250 88 Čelákovice,

proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí,
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 2. 2018 (správně 2019, pozn. soudu),
č. j. MPSV-2019/32072-916,

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou prostřednictvím své právní zástupkyně v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 2. 2018 (správně 2019, pozn. soudu), č. j. MPSV-2019/32072-916, jímž bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem (dále jen „úřad práce“) ze dne 20. 12. 2018, č. j. 309607/18/LT, kterým byla žalobci od 1. 11. 2018 odňata dávka péčovské péče – příspěvek na úhradu potřeb dítěte.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

Žaloba

2. V žalobě žalobce předeslal, že jako nezletilé dítě byl svěřen do poručenské péče manželů T. a M. J., neboť se o něj matka nebyla schopna řádně starat. Podle žalobce nebylo důvodem svěřením do této péče matčino omezení způsobilosti k právním úkonům v roce 2013. Podotkl, že v péči budoucích poručníků byl ještě před tímto omezením. Dne 18. 9. 2017 nabyl právní moci rozsudek, jímž byla žalobcově matce navracena svéprávnost v plném rozsahu, aniž by o této skutečnosti byli vyrozuměni žalobce, jeho poručníci či orgán sociálně-právní ochrany dětí. Žalobcova matka ani poté podle něj neučinila nic, co by mělo směřovat k ukončení jeho faktického pobytu v rodině manželů J.; matka o žalobce nejeví zájem. Žalobce konstatoval, že o navrácení svéprávnosti své matce se dozvěděl až od úřadu práce v době, kdy již byl zletilý a jeho nárok na předmětnou dávku se neopíral o to, že je v poručenské péči, nýbrž o to, že v této péči byl předtím, než dospěl a stal se plně svéprávným.
3. Žalobce namítal, že rozhodnutí úřadu práce je v rozporu se zákonem, byť skutkový stav byl zjištěn víceméně správně. Konstatoval, že úřad práce ve svém rozhodnutí zcela opomenul skutečnost, že k datu 1. 11. 2018, které stanovil jako rozhodné pro zánik nároku na dávku, již žalobce nemohl být v tzv. poručenské péči, neboť byl zletilý (od 21. 8. 2018). Jeho nárok na dávku se odvíjel od skutečnosti, že nadále žil a společně uhrazoval náklady na své potřeby s osobou, která byla do dosažení jeho zletilosti osobou pečující. Zdůraznil, že byť poručenská péče podle striktního výkladu zanikla dnem právní moci rozhodnutí o navrácení svéprávnosti jeho matce, úřad práce odňal dávku až dodatečně. Pokud tím změkčoval tvrdost zákona, podle žalobce v tomto směru zásadně pochybil. Podotkl, že poručenská péče musela bez ohledu na to, kdy jeho matka nabyla svéprávnosti, resp. kdy se o tom úřad dozvěděl, zaniknout nejpozději okamžikem jeho zletilosti. Podle žalobce je proto od 21. 8. 2018 třeba posuzovat jeho nárok podle § 47f odst. 2 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálně-právní ochraně“). Trval na tom, že jeho nárok je zachován. Dodal, že nemá žádnou možnost zajistit ze strany soudu další svěřením do pěstounské péče, neboť do té se svěřují jen nezletilé děti. Odnětí dávky je tak podle žalobce trvalým rozhodnutím, které jej neoprávněně znevýhodňuje oproti ostatním dětem, které dospějí v pěstounské či poručenské péči. K tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 Ads 17/2015.
4. Pro případ, že by žalovaný hodlal odejmout žalobci dávku zpětně ke dni právní moci rozsudku o přiznání svéprávnosti jeho matce, žalobce namítal, že se správní orgány musí řídit zásadou vyjádřenou v § 5 zákona o sociálně-právní ochraně, tj. zájmem a blahem dítěte. Současně poukázal na čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. Žalobce připustil, že rodičovská odpovědnost jeho matky byla ve smyslu § 868 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“) toliko pozastavena, nicméně zánik poručenství podle žalobce neopravňuje správní orgány k odnětí dávek pěstounské péče. Připomněl, že pojem osoba pečující je upraven v § 4a zákona o sociálně-právní ochraně a zahrnuje i osoby, které mají děti v osobní péči v době, než soud rozhodne o další právní situaci dítěte, pokud mají zájem se stát pěstounem či poručníkem dítěte. Žalobce zdůraznil, že manželé J. o něj po celou dobu řádně pečovali, ačkoli k němu neměli

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

vyživovací povinnost, a i po skončení poručenské péče s nimi žalobce sdílí společnou domácnost, starají se o něj, pomáhají mu se studiem a chovají se k němu jako jeho rodiče; jsou tedy rodinou a žijí společně, i když žalobci byly odňaty dávky pěstounské péče. Pro stanovení nároku na příspěvek na úhradu potřeb dítěte musí být podle žalobce prvotní faktické objektivní poměry dítěte, nikoli důvody vnější, jejichž existenci nemohli ovlivnit. Podotkl, že ani on, ani jeho poručníci neměli možnost ovlivnit navrácení svéprávnosti jeho matce, ani se o tomto dozvědět.

5. Žalobce shrnul, že ačkoli poručenství zaniklo, je třeba situaci posoudit tak, že manželé J. byli po celou dobu pečujícími osobami a žalobce byl dítětem svěřeným do poručenské péče. Konstatoval, že smyslem pěstounských dávek není formálně přiřknout finanční prostředky dětem nacházejícím se právě v pěstounské péči, ale poskytnout dodatečné finanční zajištění rodinám, které o tyto děti pečují, ač k nim nemají vyživovací povinnost. Podle žalobce je příspěvek na úhradu potřeb dítěte minimální částkou, kterou se stát rozhodl podporovat péči o děti bez domova, a tato částka je projevem základních ústavních zásad, na kterých naše společnost stojí. Uvedl, že tato základní práva vycházejí z čl. 3, 20 a 27 Úmluvy o právech dítěte, z § 939 občanského zákoníku i ze zákona o sociálně-právní ochraně. Odnětí této dávky z čistě formálních důvodů podle žalobce vážně porušuje tato základní práva dítěte, které je tak neoprávněně znevýhodněno oproti ostatním, které měly to štěstí, že byly umístěny do pěstounské péče, případně do poručenské péče, která nezanikla.

Vyjádření žalovaného k žalobě

6. Žalovaný ve svém písemném vyjádření popsal průběh správního řízení a uvedl, že podle § 935 občanského zákoníku došlo tím, že žalobcova matka nabyla plné svéprávnosti, k zániku poručenství ze zákona dne 18. 9. 2017 (právní mocí rozsudku o svéprávnosti žalobcovy matky), tj. ještě v době před zánikem poručenství na základě žalobcovy zletilosti dne 21. 8. 2018. Podle žalovaného nebyl konec nároku na dávku stanoven ke dni 31. 10. 2018, ale tento nárok zanikl na základě zániku poručenství z důvodu obnovení svéprávnosti žalobcovy matky. Ke dni nabytí zletilosti tak již žalobce nebyl dítětem svěřeným do pěstounské péče (poručenství), a proto nebyly splněny podmínky pro nárok na dávku podle § 47f odst. 2 zákona o sociálně-právní ochraně. Žalovaný upozornil na to, že při změně rozhodných skutečností se nově posoudí nárok na dávku ke dni, ke kterému ke změně došlo, a dávka se odejme nebo se její výplata zastaví od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byla dávka pěstounské péče vyplacena. V daném případě byla dávka naposledy vyplacena v říjnu 2018, a proto ji úřad práce v souladu s § 47q odst. 3 písm. c) zákona o sociálně-právní ochraně odňal od 1. 11. 2018. Žalovaný uzavřel, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s hmotným i procesním právem a správní řízení netrpí vadami, pro které by bylo nutno toto rozhodnutí zrušit. Žalovaný proto navrhl, aby soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.

Replika žalobce k vyjádření žalovaného

7. Žalobce v replice ze dne 3. 5. 2019 poznamenal, že vyjádření žalovaného kopíruje napadené rozhodnutí a stejně jako toto rozhodnutí nereflektuje žalobcem zmíněné ústavněprávní aspekty a pomíjí aplikaci § 5 zákona o sociálně-právní ochraně. Podle žalobce je třeba nesprávný postoj žalovaného korigovat aplikací základních zásad, na nichž je zákon o Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

sociálně-právní ochraně postaven. Upozornil na to, že se dostal do nerovného a z jeho strany ničím nezaviněného postavení ve srovnání s dětmi, které dovršily zletilosti v náhradní rodinné péči nebo které dospěly v péči dětských domovů, neboť těm je nadále poskytováno obdobné zabezpečení jako dětem nezletilým. Žalobce zdůraznil, že ač je nadále nezaopatřeným dítětem, bez vlastní viny se ocitl zcela bez podpory ze strany rodičů i státu. Dodal, že se připravuje na budoucí povolání, a proto se nemůže registrovat na úřadu práce, aby mu bylo zprostředkováno zaměstnání, a jako osoba žijící ve společné domácnosti s manželi J. je s nimi i společně posuzován, tudíž nemá nárok na žádné dávky, přičemž manželé J. vůči němu nemají vyživovací povinnost a živí jej jen ze své dobré vůle.

Posouzení věci soudem

8. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil. Žalobce podmínil svůj souhlas tím, že bude akceptován jako nesporný jím v replice popsany skutkový stav, a v opačném případě požadoval ústní jednání. K takto podmíněnému úkonu by soud podle § 41a odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, který je v tomto řízení aplikovatelný na základě § 64 s. ř. s., neměl přihlížet, nicméně z hlediska procesní ekonomie a rychlosti řízení soud vyhodnotil, že může rozhodnout bez jednání, neboť žalobcem formulované podmínky byly splněny, když jím v replice popsany skutkový stav podle zjištění soudu odpovídá obsahu správního spisu, tudíž není sporný.
9. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
10. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
11. Před vypořádáním jednotlivých žalobních bodů soud směrem k žalobci připomíná, že soudní řízení ve správním soudnictví je ovládáno zásadou koncentrace, jež nachází svůj odraz v § 71 odst. 2 třetí větě s. ř. s., podle které *„[r]ozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body může jen ve lhůtě pro podání žaloby.“* Soud se proto může věcně zabývat jen těmi žalobními body, které byly uplatněny ve lhůtě dvou měsíců poté, kdy bylo napadené rozhodnutí žalobci doručeno (srov. § 72 odst. 1 s. ř. s.), tj. v projednávané věci do 15. 4. 2019, neboť napadené rozhodnutí bylo právní zástupkyni žalobce doručeno dne 15. 2. 2019, jak vyplývá z doručky datové zprávy založené ve správním spisu. Projednání později uplatněných žalobních bodů by znamenalo nepřípustné porušení principu koncentrace řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

soudu ze dne 29. 12. 2004, č. j. 1 Afs 25/2004-69, dostupný na www.nssoud.cz). Z těchto důvodů soud nemohl přihlížet k těm žalobním bodům, které žalobce nově vznesl v replice ze dne 3. 5. 2019, neboť tak učinil až po uplynutí lhůty pro podání žaloby, která je podle § 71 odst. 2 s. ř. s. nejzazším limitem i pro případné rozšíření žaloby o další žalobní body. Soud se proto nemohl zabývat opožděnou námitkou žalobce, že napadené rozhodnutí nereflexuje žalobcem zmíněné ústavněprávní aspekty a pomíjí aplikaci § 5 zákona o sociálně-právní ochraně. Stejně tak soud nemohl přihlížet k námitce, že se žalobce připravuje na budoucí povolání, a proto se nemůže registrovat na úřadu práce, a jako osoba společně posuzovaná s manželi J. nemá nárok na žádné dávky. Pouze na okraj k tomu soud poznamenává, že tvrzené nereflexování ústavněprávních aspektů a opomenutí aplikace § 5 zákona o sociálně-právní ochraně nebrání věcnému přezkumu napadeného rozhodnutí v mezích včas uplatněných žalobních bodů. Namítaná nemožnost získat jiné dávky nemá podle názoru soudu oporu v platném právu a z hlediska splnění zákonných podmínek pro požadovaný příspěvek na úhradu potřeb dítěte je zcela irrelevantní.

12. Poté soud přistoupil k posouzení včasných žalobních bodů. Mezi účastníky řízení nebylo sporu o tom, že žalobce byl jako nezletilé dítě svěřen do poručenské péče manželů J., v jejichž péči se nacházel ještě před tím, než byla jeho matka omezena ve způsobilosti k právním úkonům. Dne 18. 9. 2017 nabyl právní moci rozsudek, jímž byla žalobcově matce navrácena svéprávnost v plném rozsahu, aniž by o této skutečnosti byli vyrozuměni žalobce, jeho poručníci či orgán sociálně-právní ochrany dětí, a žalobce se tak o navrácení svéprávnosti své matce dozvěděl až v době, kdy již byl zletilým.
13. Soud především připomíná, že podle § 935 odst. 1 věty první občanského zákoníku *„[p]oručenství zaniká, nabude-li alespoň jeden z rodičů poručenice rodičovskou odpovědnost, popřípadě nabude-li schopnost ji vykonávat.“* Z citovaného ustanovení podle názoru soudu jednoznačně vyplývá, že k zániku poručenství dochází ze zákona, zcela automaticky a bez ohledu na to, zda a kdy se o dané skutečnosti dozví poručník či poručenec. Rozhodným okamžikem pro zánik poručenství je datum nabytí právní moci rozhodnutí, jímž dochází k obnovení rodičovské odpovědnosti některého z rodičů poručenice.
14. V projednávané věci byla žalobcova matka v roce 2013 omezena ve způsobilosti k právním úkonům, a tím ve smyslu § 34 odst. 2 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů ztratila rodičovskou zodpovědnost. Nabytím účinnosti občanského zákoníku se žalobcova matka podle § 3032 odst. 2 občanského zákoníku považovala za osobu omezenou ve svéprávnosti, a to až do právní moci rozhodnutí soudu, jímž bylo předchozí rozhodnutí o omezení způsobilosti žalobcovy matky k právním úkonům zrušeno. Tato právní moc nastala dne 18. 9. 2017 a k tomuto datu žalobcova matka nabyla plné svéprávnosti, a tím se jí obnovila i rodičovská odpovědnost. Soud proto konstatuje, že žalobcovo poručenství podle § 935 odst. 1 občanského zákoníku skutečně zaniklo dnem 18. 9. 2017, aniž by z tohoto pohledu mělo jakýkoli význam, že se o této skutečnosti žalobce, jeho poručníci nebo orgán sociálně-právní ochrany dětí nedozvěděli.
15. Podle § 47f odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně platí, že *„[n]árok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte má nezletilé nezaopatřené dítě svěřené do pěstounské péče.“*
16. Z § 47a odst. 1 téhož zákona přitom vyplývá, že se jako pěstounská péče posuzuje péče o dítě poskytovaná osobou pečující, tj. ve smyslu § 4a písm. b) téhož zákona i poručníkem dítěte, pokud o dítě osobně pečuje.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

17. Podle § 47p odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně „[n]árok na dávku pěstounské péče vzniká dnem splnění všech podmínek stanovených tímto zákonem.“
18. Z § 47q odst. 3 písm. c) téhož zákona pak plyne, že „[z]mění-li se v období, na něž byla dávka pěstounské péče přiznána, skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku pěstounské péče nebo její výši, posoudí se nově nárok na dávku pěstounské péče nebo její výši ke dni, ke kterému k takové změně došlo a dávka pěstounské péče se odejme nebo se její výplata zastaví od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byla dávka pěstounské péče vyplacena. Ustanovení § 47z zůstává nedotčeno.“
19. V době přiznání příspěvku na úhradu potřeb dítěte žalobce zákonné podmínky pro nárok na tuto dávku nesporně splňoval. Později však v důsledku obnovení plné svéprávnosti a rodičovské odpovědnosti žalobcovy matky došlo k zániku poručenství, a tím i ke změně skutečností rozhodných pro dávku pěstounské péče. Úřad práce proto podle názoru soudu postupoval zcela správně, pokud po zjištění, že ke dni 18. 9. 2017 zaniklo žalobcovo poručenství, aplikoval § 47q odst. 3 písm. c) zákona o sociálně-právní ochraně a znovu posoudil žalobcův nárok na předmětnou dávku. Jak již bylo uvedeno, tento nárok se vztahuje výhradně k dětem svěřeným do pěstounské péče, za kterou se považuje i poručenská péče, pokud poručník o dítě osobně pečuje. Dnem 18. 9. 2017 však manželé J. i ze zákona přestali být žalobcovými poručníky, a tím současně přestali být i osobami pečujícími ve smyslu § 4a písm. b) zákona o sociálně-právní ochraně. Jimi poskytovanou péčí proto od uvedeného data nelze posuzovat jako péči pěstounskou, neboť není naplněna podmínka § 47a odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně, když od 18. 9. 2017 nebyli pečujícími osobami ve smyslu citovaného zákona. To znamená, že dnem 18. 9. 2017 žalobce přestal splňovat podmínky nároku na příspěvek na úhradu potřeb dítěte stanovené v § 47f odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně, neboť nadále již nebylo možné jej posuzovat jako dítě svěřené do pěstounské (resp. poručenské) péče.
20. Žalobcovo přesvědčení, že zánik poručenství neopravňuje správní orgány k odnětí dávek pěstounské péče, soud nesdílí. Dávky pěstounské péče totiž mohou být vypláceny jen v případě, že na ně má dotýčný nárok. Zmiňuje-li žalobce definici pojmu pečující osoby upravenou v § 4a zákona o sociálně-právní ochraně, soud podotýká, že manželé J. po 18. 9. 2017 nesplňovali žádnou ze zákonem formulovaných variant uvedeného pojmu, neboť nebyli žalobcovými pěstouny (bod 1), nebyli žalobcovými pěstouny či poručníky do dosažení jeho zletilosti (bod 2), neměli žalobce v dočasné péči (bod 3), nebyli žalobcovými poručníky (bod 4), ani neprobíhalo soudní řízení o jejich ustanovení žalobcovými poručníky (bod 5). Žalobcova argumentace, že citované ustanovení zahrnuje i osoby, které mají děti v osobní péči v době, než soud rozhodne o další právní situaci dítěte, pokud mají zájem se stát pěstounem či poručníkem dítěte, je proto podle názoru soudu irrelevantní. Stejně tak je z pohledu splnění podmínek pro vznik nároku na předmětnou dávku nepodstatné to, že manželé J. o žalobce po celou dobu řádně pečovali, ačkoli k němu neměli vyživovací povinnost, a i po skončení poručenské péče s ním žalobce sdílel společnou domácnost, starali se o něj, pomáhali mu se studiem a chovali se k němu jako jeho rodiče. Soud si tohoto jejich přístupu váží, nicméně ani toto příkladné chování bývalých poručníků nemůže nic změnit na tom, že žalobce přestal splňovat podmínky pro nárok na předmětnou dávku.
21. Soud zdůrazňuje, že správní orgány naprosto správně vycházely z toho, že důvodem zániku žalobcova nároku na předmětnou dávku byl zánik poručenství v okamžiku, kdy Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

žalobcova matka nabyla zpět rodičovskou odpovědnost v důsledku obnovení její svéprávnosti v plném rozsahu. Tento rozhodný okamžik nastal dne 18. 9. 2017, tj. v době žalobcovy nezletilosti. Žalobce se proto mylí, pokud se domnívá, že v jeho případě bylo namíste aplikovat § 47f odst. 2 větu první zákona o sociálně-právní ochraně, podle kterého *„[n]árok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte se zachovává i po dosažení zletilosti dítěte, nejdéle však do dvacátého šestého roku jeho věku, jde-li o nezaopatřené dítě podle zákona upravujícího státní sociální podporu, které trvale žije a společně uhrazuje náklady na své potřeby s osobou, která byla do dosažení jeho zletilosti osobou pečující.“* U žalobce totiž nebyla splněna podmínka trvalého žití a společného uhrazování nákladů na své potřeby s osobou, která byla do dosažení jeho zletilosti osobou pečující, neboť manželé J. přestali být žalobcovými poručníky [a tím i osobami pečujícími ve smyslu § 4a písm. b) zákona o sociálně-právní ochraně] dne 18. 9. 2017, tj. více než jedenáct měsíců předtím, než se žalobce stal zletilým.

22. Ani žalobcovu názoru, že správní orgány stanovily jako rozhodné datum pro zánik nároku na dávku den 1. 11. 2018, nemohl soud přisvědčit. Jak již soud uvedl výše, správní orgány přehodnotily žalobcův nárok na dávku na základě toho, že došlo k obnovení rodičovské odpovědnosti jeho matku, tudíž rozhodným datem byl den 18. 9. 2017, kdy nabylo právní moci rozhodnutí, jímž se žalobcově matce vrátila plná svéprávnost. Žalobcem namítané datum 1. 11. 2018 není datem rozhodným pro zánik nároku na dávku, nýbrž se jedná o datum, od kterého úřad práce zastavil výplatu předmětné dávky. Toto datum vychází z § 47q odst. 3 písm. c) zákona o sociálně-právní ochraně, kdy úřad práce konstatoval, že žalobci byla předmětná dávka naposledy vyplacena v říjnu 2018, a proto se její výplata zastavuje od 1. 11. 2018, tj. slovy zákona od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byla dávka vyplacena. Tuto argumentaci úřadu práce, kterou potvrdil i žalovaný, shledal soud zcela správnou a plně odpovídající zjištěnému skutkovému stavu.
23. Žalobce má pravdu v tom, že v jeho případě nebylo namíste odejmout dávku zpětně ke dni právní moci rozhodnutí o obnovení svéprávnosti jeho matky, nicméně to správní orgány neučinily a v tomto směru jim nelze nic vytýkat. Naopak postupovaly plně v souladu se zákonem a zastavily výplatu předmětné dávky pouze *pro futuro*, tj. až pro dobu po následující po poslední vyplacené dávce. Žalobcova námitka, že v případě zpětného odnětí dávky se správní orgány měly řídit zásadou vyjádřenou v § 5 zákona o sociálně-právní ochraně, tj. zájmem a blahem dítěte, resp. čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, tak není důvodná. Žalobci předmětná dávka nebyla odňata zpětně a soud zastává názor, že k takovému postupu by ani nebyly splněny zákonné podmínky. Lze tedy uzavřít, že žalobce požíval předmětnou dávku až do své zletilosti, resp. do 31. 10. 2018, ačkoli podmínky pro vznik nároku na tuto dávku přestal splňovat již dne 18. 9. 2017. Z tohoto pohledu podle názoru soudu rozhodně nelze hovořit o porušení § 5 zákona o sociálně-právní ochraně, ani čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, neboť žalobcova práva byla chráněna právě tím, že mu dávka nebyla odebrána zpětně, nýbrž až do budoucna, navíc v době jeho zletilosti.
24. K odkazu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2015, č. j. 8 Ads 17/2015-49, publ. pod č. 3353/2016 Sb. NSS, dostupný na www.nssoud.cz, zdejší soud konstatuje, že Nejvyšší správní soud v uvedeném rozsudku řešil odlišnou situaci, a to výklad § 47f odst. 2 zákona o sociálně-právní ochraně v případě odnětí dávky v důsledku nabytí zletilosti. V projednávané věci však žalobci nebyla předmětná dávka odňata kvůli tomu, že nabyl zletilosti, nýbrž kvůli zániku poručenství v době žalobcovy nezletilosti, a proto argumentace zmíněným rozsudkem Nejvyššího správního soudu není přílehavá. Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

25. S názorem žalobce, že jej odnětí dávky neoprávněně znevýhodňuje oproti ostatním dětem, které dospějí v pěstounské či poručenské péči, se zdejší soud neztotožnil. Soud opakuje, že žalobce přestal splňovat podmínky pro nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle § 47f odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dne 18. 9. 2017, tj. více než jedenáct měsíců před nabytím zletilosti, a proto se nemůže srovnávat s dětmi, u nichž v okamžiku nabytí zletilosti pěstounská či poručenská péče trvaly. Poukazuje-li žalobce na nutnost prvotně zkoumat faktické objektivní poměry dítěte, soud zdůrazňuje, že tento požadavek nemůže být vnímán tak, že by rozšiřoval okruh potenciálních příjemců předmětné dávky nad rámec zákona.
26. Žalobci lze přisvědčit v tom, že smyslem pěstounských dávek je poskytnout dodatečné finanční zajištění rodinám, které pečují o děti, ač k nim nemají vyživovací povinnost. Ani tento argument ovšem nemůže nic změnit na zákonem stanovených podmínkách pro vznik nároku na dávky pěstounské péče, které žalobce nesplnil. K námitce, že příspěvek na úhradu potřeb dítěte je minimální částkou, kterou se stát rozhodl podporovat péči o děti bez domova, a tato částka je projevem základních ústavních zásad, na kterých naše společnost stojí (čl. 3, 20 a 27 Úmluvy o právech dítěte, § 939 občanského zákoníku, zákon o sociálně-právní ochraně), soud připomíná, že žalobci přestala být předmětná dávka vyplácena až v době jeho zletilosti, žalobce není dítětem bez domova a může si požádat o jiné dávky státní sociální podpory. K tomu soud dodává, že manželé J. nejsou ve vztahu k žalobci společně posuzovanými osobami ve smyslu § 7 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, tudíž jejich příjem nemůže nijak ovlivnit případný žalobcův nárok na přírůbek na dítě podle § 17 a násl. téhož zákona.
27. Soud dále poznamenává, že neshledal tvrzené porušení základních práv dítěte ani neoprávněné znevýhodnění žalobce oproti jiným dětem v pěstounské péči, když žalobce v tomto ohledu srovnává nesrovnatelné, jelikož sám již od 18. 9. 2017 není v poručenské péči, tedy se nenachází v postavení srovnatelném s dětmi v pěstounské péči.
28. S ohledem na výše uvedené skutečnosti soud uzavírá, že nezjistil žalobcem namítanou nezákonnost či nesprávnost napadeného rozhodnutí, žalobu vyhodnotil v mezích žalobních bodů jako zcela nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
29. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalovaný, jemuž nad rámec běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly, ani náhradu nákladů řízení nepožadoval, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 29. srpna 2019

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)